

hvad de bør være, hvor nemlig Valgkredsens er dobbelt saa stor eller flere Gange saa stor, som den efter Grundloven bør være. Jeg tror derfor ikke, at man kan sige, at det er et umuligt Grundlag for en Forhandling, og paa det Standpunkt har det ærede Medlem jo heller ikke stillet sig, idet han gik ud fra, at Forhandlingen skal føres videre. Jeg er naturligvis ogsaa villig til at deltage i en videre ført Forhandling og vil yde min Bistand dertil, forsaavidt en saadan behøves.

Det Specielle tror jeg ikke, at der er særlig Grund til at komme ind paa. Jeg skal kun gjøre en Bemærkning til det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro), der mente, at Lovforslagets § 4 var i Strid med Grundloven. Det maa altsaa være Grundlovens § 32, hvor der staar: „Valgene foregaa i Valgkredse; deres Fordele og Valgmaaden bestemmes ved Valgloven.“ Dette Forslag angiver sig jo imidlertid som et Tillæg til Valgloven, og hvis man vedtager Forslaget med dets § 4, vil der altsaa for Fremtiden komme til at staa i Valgloven, at indenfor visse Grænser kan en Omfordelelse ske ved kongelig Anordning, forøvrigt ikke uden efter Indstilling af Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse. Man kan jo finde denne Bestemmelse mere eller mindre hensigtsmæssig, og jeg skal ikke lægge særlig Vægt paa den, men at den skulde være grundlovstridig, kan jeg ikke se; havde jeg troet det, havde jeg selvfølgelig ikke optaget den i Lovforslaget.

Vajer: Jeg tror, at naar man bringer denne Sag fra et uhildet Standpunkt, maa man komme til den Erkjendelse, at det i alt Fald ser ud, som om Regeringen ønskede, at der Intet skulde komme ud af den. Det er ganske rigtigt, at der ikke har været nogen Afstemning fra Folkethingets Side i en meget lang Aarvælle; men naar man spørger om, hvad der med Sandsynlighed kunde være gaaet igjennem, tror jeg, man maa komme til et andet Resultat. I Udvalgsbetænkningen af 30te Marts 1874 ser man, at hele Udvalget var enigt om at foreslaa en fuldstændig Omlægning af Valgkredsene i Henhold til Grundlovens Ord, foruden andre Bestemmelser om, at man ikke skulde holde sig til Overøvrighedskredsens Grændser, og at Valgstederne skulde vælges saa bekvemt som muligt for Bølgernes store Flertal. Dette Standpunkt har i Grunden været Folkethingets, om det end ikke er kommet klart frem gjennem nogen Afstemning. Det er vel sandt, at det ikke ses af Betænkningen af 7de Mai 1881, men man maa lægge Mærke til, at den foreløbige Betænkning blev afgiven den 20de

April 1881, og at man ønskede et Samraad med Ministeren, men at det ikke havde fundet Sted før Samlingens Slutning, og saa blev Betænkningen afgiven den 7de Mai 1881. Men det følgende Aar endte det paagældende Udvalg med at samle 10 Medlemmer — 3 principielt og 7 subsidiært — om det samme Standpunkt, som hele Udvalget havde været enigt om 1874, saa at det egentlig var det, der maatte siges at have Sandsynlighed for at kunne gaa igjennem. Det har undret mig noget, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad) har stillet sig saa bestemt imod denne Tanke, da han dog var den, der indenfor Udvalget var Ordfører for den Betragtning, at man skulde — subsidiært i alt Fald — foretage en fuldstændig Omlægning af Valgkredsene, og det er vist nok ikke nogen Hemmelighed, at det nærmest skyldes ham, der ogsaa havde den stærke Sagkundskab i denne Retning paa Grund af sin Stilling i statistisk Bureau, at der kom et saadant Forslag frem. Dette Forslag blev stillet subsidiært af Udvalgets Mindretal fra den Side, som han tilhører — det var jo naturligt, at det principalt støttede Regeringen, Regeringen har jo ikke saa megen Støtte, at den ikke nok kunde trænge til denne — og jeg var det eneste Medlem fra den anden Side, som subsidiært støttede Forslaget, idet mit principale Forslag var en Grundlovsforandring. Jeg indrømmer, at en Grundlovsforandring kan der under de nuværende Forhold ikke let være Tale om, men det forekommer mig da, at det eneste Rigtige i Principet er at opfylde Grundlovens Bestemmelser saa nær som muligt. Jeg haaber ogsaa, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds vil minde sin tidligere Stilling i Udvalget 1880—81 og yde sin sagkundige Bistand, naar man ønsker at gaa den Vej.

Høgsbro: Den ærede Minister saa vel som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad) indlod sig egentlig ikke paa at forsvare det nuværende Forslag. De forsvarede den Tanke, hvorpaa det var bygget, men Gjennemførelsen deraf tog de ikke i Forsvar. Der blev vel henvist til, at man maatte gaa ud fra Statens Folketælling i 1880 og ikke fra den kommunale i 1885. Men selv efter Folketællingen i 1880 vil der, som jeg for 2 Aar siden viste, findes store Uligheder mellem de enkelte Kredse, og det paa den Maade, at Kredse i den indre By, hvis Folketal overstiger Aar for Aar, have et mindre Antal Indbyggere end Kredse i den ydre By, som derimod tiltager Aar for Aar. Selv fra dette Synspunkt vil Forslaget altsaa ikke være saa let at forsvare. Men jeg kan iøvrigt ikke